

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Synopsis Magnalium Divi Iosephi

Ignatius <a Sancto Francisco>

Leodii, 1684

Cap. 23. Metus Divi Iosephi pro Christo Domino.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38500

CAPUT XXIII.

Metus D. Iosephi pro Christo Domino.

I. **M**ETUS inquit Cicero 4. Tusculan. est opinio independentis mali, quod intolerabile esse existimatur: Medius est inter curam & sollicitudinem, de qua cap. precedenti: & dolorem seu molestiam, de qua sequenti: Cura quippe versatur circa malum possibile seu remotum ut illud preveniat, omnesque illi vias & rimas precludat: Metus circa impendens & proximum, ut illud expugnet: Dolor vero sub presentaneo gemit.

II. Est metus, ut cura, & sollicitudo, affectus & passio amoris, illiusque effectus genuinus: hinc illud Poëta.

Res est solliciti plena timoris amor.

Quare ex metu Divi Iosephi pro puero optimè probatur ejus pro eodem amor, qui in eo etiam talis exitit, ut quamvis non aliundè probaretur Christi Pater, fuisse tamen vel ex eo solum satis liquidò constaret.

III. Et verò quis exprimat quis ille & quantus fuerit, qui illum corripuit metus, quando ex ore Angeli audivit Herodem omnium hominum truculentissimum vitæ pueri insidiari? Quantum Deus immortalis! ab illo metu urgebatur? quantum premebatur? Hinc nihil cunctari potuit ut fugeret, ne si fortè vel minimum tardaret, periculum infans incurreret: Hinc in itinere longo diversoria publica fugiens ad tuguriola divertebat; à viis publicis & regis ad semitas & avia declinabat, ne fortè visus & agnitus, insequentibus fortè fortunâ tyranni satellitibus ab hospite vel obviis proderetur: hinc viâ terrestri, non maritimâ, quæ facilior erat, incedere elegit, tum ne in portu cum puero & Matre navem opperiri cogeretur quando solveret, tum etiam quia vidit maris navigationem etiam robustis plerumque nocivam, à fortiori, tenero infanti & Matri delicatè futuram

nimis periculosam. Sed ô quanta toto illo itinere quoad usque in Regionem Ægypti pervenisset, & extra periculum puer positus esset, & extra periclitatio! Non solum in arbore movebatur, non minimum etiam feræ fortè curlantis strepitum obaudiebat, quin trepidaret, veritus ne fortè miles Herodis esset qui insequendo instaret: Ergo jure optimo potuit Divus Iosephus sibi usurpare istud Solis ad Phæontem filium suum ex Clymene, Oceani & Thyos filia, procreatum apud Ovidium lib. 2. Metamorph. non longè ab initio.

Pignora certa petis? do pignora certa timendo,

Et patrio Pater esse metu probor, aspice vultus

Ecce meos.....

Quam tamen mentis angustiam, ut ita loquar, pro tunc in eo Deus permisit, tum ut mereretur, tum ut disceremus apud Deum honorem non esse sine onere, tum etiam ut ipse Divus Iosephus factus Christi Pater disceret quod Deus carò munera sua vendat.

IV. Secundò, cum redeundum fuit ex Ægypto, & repetenda postliminio Patria, cum jam omnia tuta videbantur, ecce iterum novus timor: Rem accipe ex Matthæi cap. 2. Defuncto impio & truculento Herode internâ febrî, dissenteria, voracitate, intestinorum exulceratione, podagrâ, ventriculi inflammatione, verendorum putredine, foetidissimâ tentigine, tremore, nervorum contractione, asthma, intolerabili denique totius corporis fetore, ut refert Iosephus lib. 17. Antiquit. Jud. cap. 9. & alii. Ecce, inquit Matthæus citatus, *Angelus Domini apparuit in somnis Ioseph dicens: Surge accipe Puerum & Matrem ejus & vade in terram Israel, de sancti sunt enim qui querebant animam Pueri.*

V. Surgit igitur Divus Iosephus Cœlestibus obtemperans monitis, Puerum & Matrem magna cum devotione accepit, ut in terram Israel redeat post annos exilij. Sed cum terra Israel multa & varia loca completeretur, nec ullum in particulari, ad quem redire deberet, designasset Angelus,

per

per illam terram Israel, Judæam intellexit, quæ erat prima & potior pars terræ Israel, tum quia ibi sedes Regni, tum quia in ea erat Templum quod puero uti Messia, deinceps necessarium futurum putabat. Quare in Judæam reverti cogitavit, ita Divus Augustinus lib. 2. de Consens. Evangelist. cap. 9. & ex eo Glossa. *Quia, inquit, non distinxerat Angelus, Joseph intellexit Judæam, que dignior est pars Regni. Putavit enim tali puero non nisi Ierosolymis habitandum, sed cum audisset exiens in confinio illius, Archelaum ibi regnare pro Herode Patre suo, timuit illo ire.*

V I. Videns ergo Divus Josephus periculum imminens, eo quod ibi, quod tendebat, regnaret Archelaus filius Herodis persecutoris, mali corvi malum ovum cœpit esse perplexus & cogitare an hanc partem terræ Israel intellexisset Angelus, an aliam Regni partem, ibique hæsit divinum petens & expectans consilium: Et hoc nonne est timere? & prudentissimè quidem.

V I I. Sed, inquires, nunquid Divus Josephus Vir Justus esse potuit (quod tamen asserit Evangelium) qui de eo quod ei per Angelum fuerat divinitus imperatum timuit vel dubitavit? Angelus ei à Deo præceperat ut rediret in terram Israel: ergo illius reditus ibi securus futurus erat. Secundò, dixerat *defuncti sunt enim qui querebant animam Pueri*: ubi ergò timoris fundamentum? Sed certissimum est quod in Divo Josepho hic timor non vituperio sed laudi sit vertendus, nec fuisse incredulitatem peccaminosam, sed dubitationem prudentissimam: nõ enim dixerat Angelus ut iret in Judæam, nec etiam illam per terram Israel intellexerat: non ergo fuit dubitatio de Angeli fide aut veritate, sed de intelligentiâ suâ: & prudenter quidem, nam magnæ prudentiæ est in rebus magnis non propriæ fidei sententiæ ac iudicio, sed Deum per orationem consulere: & bene dubitasse constat, quandoquidem ab Angelo monitus sit quod de facto non esset sibi in Judæam proficiscendum, sed in Galilæam, quia sine dubio futurum erat,

ut ibi non esset securus puer, ut ipse prudentissimè timuerat. Porrò cum eundem esset in Galilæam, & non in Judæam, potuissetque Angelus eâ super re primâ vice Dei mentem Divo Josepho aperire, & non expectare ipsius dubium & anxietatem novam, non fecit tamen, ut daret locum prudentiæ & providentiæ Divi Josephi, magisque nobis innotesceret ipsius pro puero sollicitudo, timor, & amor.

Sed quæres primò: quare Joseph timuerit ire in Judæam propter Archelaum, quia ibi regnabat pro Herode Patre suo, & non timuit ire in Galilæam propter Herodem Antipam ejusdem Archelai fratrem, & dicti Herodis Ascalonitæ infanticidæ filium, cum etiam hic Herodes Antipas regnaret pro Herode Patre suo in Galilæâ. Respondeo, Quæstio hæc non bene proponitur: Nam Divus Josephus non debuit post monitionem Angelicam timere in Galilæam ire? si enim tunc timuisset, infidelis fuisset: sed quæstio hæc ad hoc est reducenda. Cur in Galilæâ securus futurum erat pro puero quam in Iudæâ; cum utrimque filii Herodis Ascalonitæ infanticidæ regnarent pro Patre suo, Archelaus in Iudæâ, Herodes Antipas in Galilæâ? Respondeo itaque ad hoc. Primò, quia Archelaus erat ambitiosior & sævior Herode Antipâ, quod colligitur ex eo quod fuerit Archelaus à Patre totius Regni successor constitutus, non Herodes Antipas, qui si Tetrarchiam Galilææ obtinuit, non illam obtinuit de Patris voluntate, sed de Romani Senatus & Imperatoris concessione. Secundò, quia Archelaus fuit ob sævitiam ab Augusto Cæsare in exilium pulsus. Denique quia infanticidium Herodis Ascalonitæ non contigerat nisi in Iudæâ, idque in Bethleem & finibus ejus tantum. Quare Archelaus facile intellexisset Christum noviter advenam in Iudæâ infanticidium evasisse ex ejus astate, ideoque eum ad necem revocasset, quod non fuit timendum in Galilæâ, ubi regnabat Herodes Antipas ex quo nihil ibi tale contigerat, & Nazarethanus ab omnibus habebatur.

Quæres

IX. Quæres secundò, si D. Iosephus rediens ex Ægypto, cum audisset Archelaum regnare in Judeâ pro Herode Patre suo timuit illò ire, quomodo ergo quotannis à reditu potuit illuc proficisci cum Puerò ad templum in tribus anni solemnitatibus majoribus, maximè verò Paschali, eodem Archelao ibidem regnante & regni sedem tenente? Respondet dupliciter ad hanc quæstionem Divus Augustinus lib. 2. de Consenf. Evangelist. cap. 10. Primò, negando quod parentes Christi venerint in Jerusalem ad festivitatem cum Puerò, nisi post Archelaum à Romanis in Galliam relegatum: sed pace tanti Doctoris hæc solutio non videtur mihi satis firma. Primò, quia ex Iosepho lib. 17. antiquit. cap. 15. Archelaus regnavit in Iudeâ decem annis post mortem Patris sui Herodis, postquam tamen statim monitus est Divus Iosephus ut acciperet puerum, & ut rediret cum eo in terram Israel: & sic Archelaus non fuit à regno eiectus nisi circa decimum septimum Christi: at saltem constat ex Evangelio Christum anno ætatis suæ duodecimo Ierosolymam ascendisse cum parentibus suis, Luc. c. 2. vers. 42. Secundò, quia mihi certum videtur parentes Christi venisse ad festivitatem in Ierusalem, non tantum cum esset factus Iesus annorum duodecim, sed singulis annis à reditu ex Ægypto, nec in solemnitate Paschali solum, sed etiam in omnibus aliis: nam si ex omni mundi Parte confluebant Iudæi ad solemnitatem Pentecostes, Actor c. 2. v. 9. etiam qui extra terram Israel degebant, ad quod tamen non tenebantur, ut latè probat Abulensis in Matth. cap. 1. quæst. 30. & cap. 2. quæst. 75. quomodo Beatissima Virgo & Divus Iosephus qui omnibus erant sanctiores, & Religiosiores, & habitabant in loco non ita distito ab Ierusalem, non ipsi ascendissent? & hoc non sine puero, quomodo enim illum solum reliquissent? Quod verò Evangelium tantum fecerit mentionem ascensus in anno Christi duodecimo, & non aliorum præcedentium, id inde provenit, quod in hoc anno contigit factum memorabile, quod non debebat præteriri in

historiâ Christi: nimirum quod remanserit in Ierusalem: ubi in Templo repertus, sedens inter Doctores, audiens illos, & interrogans eos.

Quare hæc Responsione dimissâ accipe secundam ejusdem Augustissimi Doctoris & optimam, quod scilicet cum ex omnibus partibus terræ Israel immò ex omnibus mundi plagis, ut constat ex Act. cap. 2. vers. 9. & seqq. concurrerent Iudæi in Ierusalem in tribus istis solennitatibus, potuit in omnibus D. Iosephus cum puero tulè venire, cum in tam confertâ & confusâ multitudine non potuisset facile distinguere ab aliis, & facillè esset mox reversurus inter tot latère, ubi tamen meritò debuisset timere facere habitationem continuam.

Quare Divus Iosephus ut erat justus & timoratus, esto Archelaus Regni Herodianæ, & Paternæ hæres crudelitatis, ibi regnaret, non habuit quod timeret in istis solennitatibus cum aliis in Ierusalem ad templum convenire, ipsa accipe tanti verba Doctoris. *Fieri poterat, inquit Sanctus Doctor, ut per diem festum inter tam ingentem turbam latenter ascenderent mox reversuri: ubi tamen aliis diebus habitare metuerint, ut nec solennitate prætermisâ essent irreligiosi nec continua mansione conspicui: Ita timebant parentes pueri habitationem in Ierusalem, ut tamen propter Dei timorem, festivitatem solemnem non prætermitterent, in quâ latère facillimè possent.*

Quæres tertio, ex dictis constat X III. quod Divus Iosephus revertens ex Ægypto, propter timorem Archelai filii Herodis Aſcalonitæ infanticidæ, cuius ille vestigiis inhærebat à Iudæâ, quò tendebat, divertit in Galileam, quod que fuerit tutus in Nazareth. Quare ergo non potuisset ibidem similiter esse tutus tempore Herodis? Crescit dubium ex hoc, quod Herodes non misit interfici nisi infantes qui erant in Bethleem, & in omnibus finibus ejus, ergo nullum erat pro puero periculum in Nazareth (quæ non erat in finibus Bethleem, imò extra fines totius Judeæ, utpote in Galileâ) ut esset illi fugiendum in Ægyptum, ad effugiendum Herodianum furorem. Confirmatur, quia Deus à quo revelatio proficisciebatur

E e e

ficisciebatur

ficiscebatur, & mandatum fugiendi, sciebat quo in loco futura erat Sanctorum cædes innocentium, ac consequenter non futuram in Nazareth, ubi domicilium erat illorum, quandoquidem de facto ibi minimè fuerit persecutio, nec se extenderit ultra fines Appendicum Oppidi Bethleem.

XIII. Respondet P. Suarez in 3. part. Divi Thomæ quæst. 36. art. 4. disp. 17. sect. 1. licet divina providentia potuerit eum in Nazareth custodire, ut non fuisset necesse exulare, si tamen humanam spectemus providentiam, non poterat ibi existimari satis tutus, quia cum Herodes ille esset Rex utriusque Provinciae, facile poterat inquirere & persecrari, donec intelligeret mulierem quandam peregrinam & advenam, peperisse in Bethleem in stabulo ad quod adventorant Magi cum dromedariis & Comitatu, ac postea discessisse. Atque adeò ulterius progrediendo in inquisitione suâ salvatorem in suo Regno invenire, præsertim cum (ut notat D. Hieronymus ad illud Matthæi cap. 2. *Mortui sunt enim qui quærebant animam pueri*) non solum Herodes, sed etiam alii, ut Regi assentarentur, pueri quoque necem procurarent.

XIV. Nec refert quod Deus præsciverit Herodem non extensurum persecutionem suam, usque in Nazareth: tum quia noluit negotium hoc gubernari juxta præscientiam istam, sed juxta periculi gravitatem, & rerum humanarum consuetum cursum, & juxta quòd in tali occasione humano modo vitari conveniebat: tum etiam quia licet tantum constet interfectos fuisse pueros in Bethleem & in omnibus finibus ejus, non tamen indè sequitur non adhibuisse Herodem omnem diligentiam aliam in toto Regno suo, si fortasse alicubi vestigium aliquod novi Regis nati deprehendere posset: unde cum satis notum esset Christum natum in Bethleem, fuissetque nativitas Christi reddita valde publica & perspicua, per adventum solemnem Magorum, & per ea quæ publicè erant gesta in ejus Præsentatione à Simeone Senec & Annâ Prophetisâ, si indè in Nazareth reversi Joseph & Maria cum Puerò durante

Herodis persecutione ibi manere perseverassent, imò non omninò è toto Regno abcessissent, facile potuissent perquirendo, ad illos pervenire, ac sic puer periclitari: Post reditum autem ex Ægypto, quando non putabatur puer potuisse evasisse, sed in communi cæde extinctus: mortuo Herode, totque annis ab inde elapsis cessavit ejusmodi periculum, & maxime diviso regimine in duos non inter se consentientes.

Bis itaque Divus Josephus ex hoc amoris metu Christum liberavit à morte, vitamque tam præciosam nobis servavit. Primò, dum eum ab internecione quæ ab Herode exercita est substraxit. Secundò, etiam dum illum ab Archelai ejusdem Herodis filii, & morum hæredis, furore subduxit. Est enim hic non cogitaret de Christo occidendo, quem credebatur jam in communi infantium nece involutum, certò tamen erat cogitaturus, & mortem illaturus, si in Jerusalem, quò tendebat, rediens ex Ægypto Joseph cum Matre & Puerò perrexisset. Dico certò, quare enim Divus Josephus timens ire in Jerusalem ubi regnabat Archelaus pro Patre suo, ab Angelo fuisset monitus nè illò iret, sed secederet in Galilæam, si non ille benè timuisset? Quin etiam dico D. Josepho datum esse divinitus hoc timere, quia futurum erat pro certo quod Archelaus in mortem pueri machinatus fuisset, nisi secedendo fuisset ei subtractus.

Hinc collige quàm Christus, quàm nos Divo Josepho ex hoc simus debitorum. Nam præterquam quod Deus non cuicumque Christi actioni, aut qualicumque ejus morti salutem nostram affixerat, sed morti ignominiosissimæ & crudelissimæ Crucis, ad quam eum servavit Divus Joseph: Vita Christi non minùs fuit nobis necessaria quàm ejus mors: Quid enim mori profuisset, si exemplis & doctrinâ ejus caruissemus? Cum ergò Christo vitam Divus Josephus istam servaverit, ipsi debemus quod exempla Christi, quod ejus doctrinam, legem, Evangelium, habemus: quod phantasmate (qualem voluerunt Hæretici) reputari non possit: Denique quod

quod in Cruce, à quâ salus nostra pende-
debat, mortuus sit: & quantum Chri-
stus salutem nostram strivit, tantum
Divo Josepho se debitorem sensit, qui
vitam istam sibi servavit, à quâ exem-
pla, probationes & argumenta Divi-
nitatis, & veræ Humanitatis, doctri-
na, Evangelium, Mors Crucis, salus
nostra pendeat.

CAPUT XXIV.

*Dolor Divi Josephi pro Christo
Domino.*

- I. **H**unc Divi Josephi pro Chri-
sto Domino dolorem se pro-
dentem video in duobus
Evangelii locis. Primò Mat-
thæi cap. 1. vers. 21. in his verbis.
*Vocabis nomen eius IESVM, ipse enim
salvum faciet populum à peccatis eorum.*
Secundò in his Luc. cap. 2. vers. 48.
*Fili quid fecisti nobis sic? Ecce Pater tuus
& ego dolentes quærebamus te*
- II. Pro primi loci ex Evangelistâ Mat-
thæo intelligentiâ, huc revocanda
quæ diximus supra hoc Tract. cap. 20.
Section. 2. num. 65. quod scilicet si-
mul ac Deus Divo Josepho per hæc
verba tribuit potestatem imponendi
puero nomen **JESUS**, dedit quoque
illi ut conciperet, & omnino pene-
traret vim aut energiam istius Divini
Nominis, ut dum illud ei interpre-
tans dixit: *ipse enim salvum faciet
populum suum à peccatis eorum.* In hoc
nullam credo posse formari difficul-
tatem.
- III. Intellexit ergò primò melius quàm
ullus mortalium post Deiparam Con-
jugem suam, hunc Puerum esse populi
Salvatorem non quales Josuè, Ge-
deon, David, & alii ante ipsum, sed
singularem, utpote qui salvaturus erat
populum suum, non ab hostibus cor-
poralibus solum, ut illi, sed à *peccatis
eorum*, quod non est hominis, sed Dei:
Quis enim à peccatis salvare, seu ut
dicit Marcus cap. 2. vers. 7. *Peccata di-
mittere potest nisi solus Deus?*
- IV. Intellexit secundò modum quo iste
fusus **JESUS** istam erat perfecturus
eximiam salutem, scilicet per Mortem

& Sanguinem suum, ut omnes Scrip-
tura testantur, & præfigurabant om-
nia Legis antiquæ sacrificia quæ ma-
ctabantur: & certè absque hoc ut quid
factus esset Deus Homo? Quare dein-
ceps istum filium suum sibi cœlitus da-
tum & natum non aliter aspiciebat
Divus Josephus, quàm ut innocentem
totius universi victimam pro commu-
ni omnium salute in arâ Crucis tem-
pore præfinito immolandam: nec ullo
modo dubitandum omnem cruentæ
ac acerbissimæ istius Mortis & Passio-
nis seriem ipsi fuisse tunc manifestatâ.
Quoties ergo hæc cogitatio ejus men-
tem subibat, quàm frequenter, autem
subibat? O quantum compassionis do-
lor ipsius animam ejus amore flagran-
tissimam transverberabat: si enim illa
in aliis, Sancto Francisco Seraphico,
Sanctâ Brigittâ, Sanctâ Catharinâ
Senensi, Sanctâ Mariâ Magdalena de
Pazzi Ordinis nostri, & aliis, eam
fecit impressionem, quam in eorum
Actis legimus; quantum amabo in ejus
animâ fecit, quæ cum ad eum amore
flagraret, toties eam sibi habuit præ-
sentissimam, & illius subjectum conti-
nuò præ oculis suis?

Ergo licet is qui juxta justî prophe-
tiam Simeonis animam Virginis per-
transiit doloris gladius eum non trans-
fixerit, quia non fuit præfens actuali
Christi morti, ut illa, utpotè ante
mortuus: illi tamen ex ista morte
suis non defuit dolor, nec ille modi-
cus. Angelus enim ei, ut Simeon
Virgini eum morte crudelissimâ mo-
riturum significaverat, ut proinde Di-
vum Josephum hic dolor totâ vitâ suâ
tenuerit sicut Virginem suam. O Pater
JESU Sanctissime, Martyrum Illu-
strissime, quem ipsemet Christi do-
lores ut & tuam Sacratissimam Con-
jugem pupugerunt, & Martyrem
effecerunt. Reliqui Martyres corpo-
re passi sunt, & corpore quod odio
protequebantur, ideoque de eo non
multum curabant: Sed tu ô Sanctis-
sime Pater! cum Dilectissimâ tuâ
Conjuge in Christo summè dilecto
passus es, & in animâ transverberatâ
dolore.

Secundò, hic dolor Divi Josephi
pro Christo patuit cum factus esset
Ecc 2 hic